

NÁZEV ŠKOLY	GYMNÁZIUM JOSEFA JUNGMANNA, LITOMĚŘICE, Svojsíkova 1, příspěvková organizace
ČÍSLO PROJEKTU	CZ.1.07/1.5.00/34.1082
NÁZEV MATERIÁLU	VY_32_INOVACE_6A_09_Restituční zákon z roku 1990
TÉMA SADY	Dokumenty k českým dějinám po roce 1989
ROČNÍK	4. ročník, oktáva
DATUM VZNIKU	červenec 2013
AUTOR	Petr Bašus

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Restituční zákon z roku 1990

Anotace:

Výukový materiál je určený pro výuku nejnovějších českých (československých) dějin v hodinách dějepisu 4. ročníku (resp. semináře z dějepisu).

Skládá se z textu historického dokumentu, námětů k domácí přípravě (vyučující může zadat tyto úkoly již v předešlé hodině, a vytvořit si tak podmínky pro snazší práci s dokumentem i zadanými otázkami) a námětů k rozboru dokumentu i historických souvislostí.

Texty mohou mít žáci vytištěné, nebo s nimi mohou pracovat ve vlastních elektronických médiích (PC, notebooky, tablety...). Učitel je také může promítnout.

Časová náročnost – 1 vyučovací hodina.

Restituční zákon

(ZÁKON č. 403 ze dne 2. října 1990 o zmírnění následků některých majetkových křivd)
(výňatky)

ČÁST PRVNÍ

PŘEDMĚT ÚPRAVY

§ 1

Zákon se vztahuje na následky majetkových křivd způsobených fyzickým i soukromým právnickým osobám odnětím vlastnického práva k nemovitým, popřípadě movitým věcem podle vládního nařízení č. 15/1959 Sb., o opatřeních týkajících se některých věcí užívaných organizacemi socialistického sektoru, podle zákona č. 71/1959 Sb., o opatřeních týkajících se některého soukromého domovního majetku, a znárodněním zestátněním na základě výměrů některých odvětvových ministerstev, vydaných po roce 1955 a odvolávajících se na znárodnovací předpisy z roku 1948.¹⁾ Za odnětí vlastnického práva ve smyslu tohoto zákona se považuje i přechod vlastnického práva na základě kupní smlouvy podle § 4 odst. 1 a 2 vládního nařízení č. 15/1958 Sb.

§ 2

Zmírnění majetkových křivd podle tohoto zákona spočívá ve vydání věci fyzické nebo soukromé právníce osobě, které byla odňata (dále jen "vlastník") na základě předpisů uvedených v § 1, v poskytnutí peněžní náhrady (§ 14) nebo ve vydání kupní ceny (§ 15) anebo v doplatku rozdílu mezi peněžní náhradou a kupní cenou (§ 16).

§ 3

Další oprávněné osoby

(1) Zemřel-li vlastník nebo byl-li prohlášen za mrtvého, vydá se odňatá věc dalším oprávněným osobám v tomto pořadí:

- a) dědic ze závěti, dožil-li se dne účinnosti tohoto zákona;
- b) děti vlastníka a jeho manžel, který žije ke dni účinnosti tohoto zákona; není-li některé z dětí vlastníka v den účinnosti tohoto zákona naživu, jsou na jeho místě oprávněnými osobami jeho děti, a není-li naživu některé z nich, jeho potomci;
- c) rodiče vlastníka, nejsou-li naživu osoby uvedené pod písmenem b), kteří se dožili dne smrti vlastníka;
- d) sourozenci, kteří žijí ke dni účinnosti tohoto zákona. V případě, že některý ze sourozenců ke dni účinnosti tohoto zákona nežije, jsou oprávněnými osobami na jeho místě jeho žijící děti.

ČÁST DRUHÁ

VYDÁNÍ VĚCI

§ 5

(1) Organizace je povinna neodkladně vydat věc oprávněné osobě na její písemnou výzvu.

§ 10

(1) Věc se vydá oprávněné osobě ve stavu, v němž se nachází ke dni uzavření dohody. Sjednala-li organizace před tímto dnem smlouvu o dodávce stavebních prací, o rekonstrukci nebo modernizaci vydávané nemovitosti, popřípadě jinou smlouvu týkající se vydávané věci, musí dohoda obsahovat ujednání o tom, zda a v jakém rozsahu přejímá oprávněná osoba práva a závazky z této smlouvy.

(2) Je-li vydávaná stavba oproti svému stavu v době odnětí znehodnocena do té míry, že ji nelze užívat pro potřeby bydlení, výroby, obchodu nebo jiných služeb bez okamžité stavební úpravy, přísluší oprávněné osobě i peněžní náhrada (§ 14).

ČÁST TŘETÍ

PENĚŽNÍ NÁHRADY

§ 14

(1) Za stavbu, která byla demolována, a za nemovitosti, za něž peněžní náhrada přísluší podle § 10, poskytne příslušné ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci oprávněné osobě na její výzvu doloženou podle § 6 (dále jen "náhrada") ve výši stanovené podle stavu ke dni odnětí, a to s použitím vyhlášky ministerstva financí č. 73/1964 Sb., o cenách staveb v osobním vlastnictví a o náhradách při vyvlastnění nemovitosti, s připočtením 3% z této částky za každý rok od odnětí do dne účinnosti tohoto zákona. (...)

§ 26

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. listopadu 1990.

Havel v.r.

Dubček v.r.

Čalfa v.r

Náměty k domácí přípravě:

1. Zopakujte si význam následujících pojmů: restituce, znárodnění - zestátnění, fyzická osoba, právnická osoba, nemovitý majetek, movitý majetek
2. Které funkce vykonávali v roce 1990 V.Havel, A.Dubček a M.Čalfa?
3. Pokuste se vyhledat (ve vašem okolí, v místě bydliště apod.) příklad restituovaného majetku, restituenta.
4. Pokuste se zjistit, co se skrývá pod pojmem „Lex Schwarzenberg“.

Náměty k rozboru:

1. Shrňte obsah restitučního zákona.
2. Který časový mezník v čsl.dějinách je mezníkem pro restituční nároky? Proč právě on?
3. Jaké formy restitučního vyrovnání zákon umožňuje?
4. Která státní instituce je za restituce (resp. za finanční vyrovnání s restitucemi související) odpovědná?

5. *Znáte nějaký konkrétní příklad restituovaného majetku, restituenta? S jakými názory, zkušenostmi jste se seznámili?*
6. *Kdo je pod zákonem podepsán? Kým byli v době podpisu tito politici?*
7. *V roce 2012 byl odsouhlasen zákon o církevních restitucích, který okamžitě rozpoutal obrovskou diskusi mezi politiky i občany. Proč myslíte? Jaký je váš názor na církevní restituce?*
8. *I restituční nároky mají své hranice. Jedním z nejzajímavějších případů je ojedinělý zákon Lex Schwarzenberg (takovýto zákon údajně nemá v Evropě obdobu). O čem pojednává? Jak je možné, že i přes existenci tohoto zákona byl vydán např. zámek Orlický? Jaký je váš názor na danou problematiku?*

Zdroje:

AUTOR NEUVEDEN. *Sbírka zákonů ČR* [online]. [cit. 27.8.2013]. Dostupný na WWW: http://www.czechoffice.org/zakony/403_1990.htm